

Naziv projekta: „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“
Šifra projekta: KK.01.1.1.04.0010

Osnovne informacije o projektu i provedene aktivnosti

Prof. dr. sc. Marijan Šušnjar

1. radionica: KK.01.1.1.04.0010 „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“

Naziv projekta: „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“ Šifra projekta: KK.01.1.1.04.0010

Korisnik: Fakultet šumarstva i drvne tehnologije, Sveučilište u Zagrebu

Partner u projektu: Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu

Ukupna vrijednost projekta: 4.772.915,92 kuna

Ukupni prihvatljivi troškovi: 4.572.928,84 kuna

Bespovratna sredstva: 3.816.087,76 kuna

Razdoblje provedbe projekta: 20.12.2019. - 20.12.2022.

Projekt je sufinancirala Europska unija u sklopu Poziva „Ulaganje u znanost i inovacije – prvi poziv (ref. broj KK.01.1.1.04)“ iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Operativnoga programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020.

Skider - specijalno šumsko vozilo za privlačenje drva od mesta sječe i izrade do pomoćnog stovarišta.

- šumski zglobni samohodni stroj za privlačenje stabala ili dijelova stabala (ISO 6814:2009 *Machinery for forestry – Mobile and self-propelled machinery – Terms, definitions and classification*)
- vuča drva s jednim odignutim krajem (eng. *skidding*)

Skider s vitlom

u uporabi u hrvatskom šumarstvu u brdskim i gorskim područjima

cca. 500 komada u uporabi

„Hrvatske šume“ d.o.o. – 370 skidera

315 skidera Hittner (Ecotrac 55 V, 120 V, 140 V)

27 skidera Ecotrac 140 V

Osnovne postavke projekta

Sve su veći zahtjevi u smislu smanjenja troškova rada šumskih strojeva zajedno sa regulatornim pritiscima za niže emisije ispušnih plinova i buke, što dovodi u pitanje budućnost skidera kod kojeg se koristi diesel motor kao jedini pogonski izvor snage.

Kod proizvođača šumskih strojeva pojavljuje se interes za elektrifikacijom pogona, što se već može uočiti pojmom određenih električno-hibridnih šumskih vozila (npr. forvardera i harvester-a), no za sada takvi pogoni još nisu prisutni kod skidera.

Hibridni pogon koji se pretpostavlja kao rješenje koje može zadovoljiti zahtjeve za niskim emisijama ispušnih plinova, može koristiti manji diesel motor kojem dodatni izvor energije (npr. baterija) omogućuje rad u povoljnijem režimu, a u odnosu na potpuno električni pogon zadržava visoke performanse pogona.

Osnovne postavke projekta

Za razvoj hibridnog pogona je nužan preduvjet precizno određivanje potrošnje energije skidera pri različitim radnim zadacima i pri različitim terenskim uvjetima.

U tu svrhu je potrebno izvršiti terenska mjerena na postojećim vozilima, zatim provesti adekvatnu analizu prikupljenih podataka koji se nakon obrade koriste kao osnova za razvoj hibridnih pogona.

Korištenjem matematičkih modela pogona uz definirane radne cikluse dobivene mjerenjem određuje se struktura hibridnog pogona te dimenzije elemenata hibridnog pogona (motor s unutarnjim izgaranjem, elektromotor, baterije...)

Osnovne postavke projekta

Na hibridnom pogonu vitla predviđa se korištenje električnog ili elektro-hidrauličkog vitla zbog veće mogućnosti štednje energije uslijed boljeg stupnja korisnog djelovanja i većih mogućnosti upravljanja njegovim radom.

Kroz projekt predviđa se izrada eksperimentalnog postava elektro-hidrauličkog vitla radi izrade preciznog matematičkog modela namijenjenog odabiru prikladnog pogona vitla koje će se uklopliti u hibridni pogon skidera.

Krajnji ishod projekta je idejno rješenje hibridnog skidera koje će biti temelj za prototip koji se daljnjim razvojem može ponuditi tržištu kao inovativni proizvod visoke dodane vrijednosti.

Članovi projektnog tima:	Fakultet šumarstva idrvne tehnologije Prof. dr. sc. Marijan Šušnjar Prof. dr. sc. Željko Zečić Doc. dr. sc. Hrvoje Nevečerel Doc. dr. sc. Zdravko Pandur Doc. dr. sc. Kruno Lepoglavec Marin Bačić, mag. ing. silv	Fakultet strojarstva i brodogradnje Prof. dr. sc. Željko Šitum Izv. prof. dr. sc. Danijel Pavković Prof. dr. sc. Josip Kasać Doc. dr. sc. Mihael Cipek Doc. dr. sc. Mario Hrgetić
Novozaposleni mladi istraživači:	Hrvoje Kopseak, mag. ing- silv.	Juraj Karlušić, mag. ing. mech.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

Ciljevi projekta s pokazateljima

1. Povećanje tržišno orijentiranih aktivnosti u okviru suradničkih projekata znanstvenih organizacija

Postizanjem navedenog cilja, projekt izravno doprinosi ostvarenju sljedećih unaprijed određenih pokazatelja Da

Identifikacijski broj, ime i jedinica unaprijed određenog pokazatelja	Mjerene vrijednosti		Doprinos	Učestalost izvješćivanja	Rok za ostvarenje	Obrazloženje i dokazi postignuća
	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost				
Broj projekata istraživanja i razvoja koje su provele istraživačke organizacije (Broj)	0,00	1,00	1,00	Na određeni rok	3 godine	potpisani ugovor o financiranju

2. Jačanje modela prijenosa tehnologije i povećanje disemenacije rezultata u poslovni sektor

Postizanjem navedenog cilja, projekt izravno doprinosi ostvarenju sljedećih unaprijed određenih pokazatelja Da

Identifikacijski broj, ime i jedinica unaprijed određenog pokazatelja	Mjerene vrijednosti		Doprinos	Učestalost izvješćivanja	Rok za ostvarenje	Obrazloženje i dokazi postignuća
	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost				
Broj patentnih prijava od strane domaćih pravnih osoba (Broj)	0,00	1,00	1,00	Na određeni rok	godinu dana od završetka provedbe projekta	zahtjev za priznanje patentu
Broj ostvarenih modela prijenosa tehnologije (npr. licence, spin-off tvrtke, I&R sporazumi/ugovori) (Broj)	0,00	2,00	2,00	Na određeni rok	dvije godine od završetka provedbe projekta	potpisani ugovori o istraživačko-razvojnoj suradnji sa privrednim subjektima

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

3. Razvoj hibridnog pogona skidera

Postizanjem navedenog cilja, projekt izravno doprinosi ostvarenju sljedećih unaprijed određenih pokazatelja: Da

Identifikacijski broj, ime i jedinica unaprijed određenog pokazatelja	Mjerene vrijednosti		Doprinos	Učestalost izvješćivanja	Rok za ostvarenje	Obrazloženje i dokazi postignuća
	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				
Broj znanstvenih publikacija objavljenih u znanstvenim časopisima indeksiranim na platformi „Web of Science“ (Broj znanstvenih publikacija)	0,00	12,00	12,00	Kontinuirano tijekom provedbe	godinu dana od završetka provedbe projekta	ispis znanstvenih radova iz Web of Science

Ostvarenje specifičnih pokazatelja koje korisnik određuje za projekt:

Identifikacijski broj, ime i jedinica pokazatelja	Mjerene vrijednosti		Doprinos	Učestalost izvješćivanja	Rok za ostvarenje	Obrazloženje i dokazi postignuća
	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				
Broj novih istraživača na IRI aktivnostima.	0,00	2,00	2,00	Na određeni rok	6 mjeseci od početka provedbe projekta	potpisani ugovori o radu
Broj učestvovanja na znanstvenim konferencijama	0,00	8,00	8,00	Kontinuirano tijekom provedbe	završetak projekta	certifikati o sudjelovanju na konferencijama
Broj razvijenih novih metoda mjerjenja i računalnih algoritama	0,00	2,00	2,00	Kontinuirano tijekom provedbe	završetak projekta	izvještaji
Broj instaliranih mjernih uređaja	0,00	4,00	4,00	Kontinuirano tijekom provedbe	završetak projekta	izvještaji, prikupljeni podaci
Broj instaliranih laboratorijskih postava	0,00	1,00	1,00	Kontinuirano tijekom provedbe	18 mjeseci od početka	izvještaji

Ciljevi projekta

Povećanje tržišno orijentiranih aktivnosti znanstvenih organizacija – korisnika i partnera

Prijava patenta hibridnog pogona skidera

Promicanje modela prijenosa tehnologije sa privrednim subjektima

Specifični pokazatelji projekta

Zapošljavanje novih mladih istraživača na aktivnostima istraživanja, razvoja i inovacija

Objava znanstvenih radova u svjetski priznatim časopisima kako bi se rezultati istraživanja prezentirali domaćoj i međunarodnoj znanstvenoj zajednici te sudjelovanje na konferencijama.

Razvoj novih mjernih metoda mjerena i računalnih algoritama temeljenih na korištenju novih mjernih uređaja i laboratorijskog postava pri istraživanjima.

Područje istraživanja:

Bjelovarsko-bilogorska županija

Ličko-senjska županija

Element projekta: Istraživanje potrošnje energije skidera

Aktivnost 1: Nabava i ugradnja mjerne opreme na skiderima

Aktivnost 2: Određivanje strukture radnih sastavnica pri radu skidera u različitim uvjetima rada

Aktivnost 3: Određivanje i mjerjenje terenskih čimbenika na potrošnju energije skidera

Aktivnost 4: Mjerjenje potrošnje energije skidera pri različitim uvjetima rada

Aktivnost 5: Analiza podatka potrošnje energije skidera

KK.01.1.1.04.0010 „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“
HiSkid

IZVJEŠĆE O ISPITIVANJU TEHNIČKIH I
ERGONOMSKIH ZNAČAJKI SKIDERI
"ECOTRAC 120V" I "ECOTRAC 140V"

Dovršeno je napravljeno u okviru aktivnosti projekta KK.01.1.1.04.0010 „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“ poziv: „Ulaganje u znanost i istraživanje – prvi poziv“ (ref. broj KK.01.1.1.04), finansiranog iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Operativni program „Konkurenčnost i kohezija“ 2014-2020 (2014HR16M1OP09-1-2).

U Zagrebu, ožujak 2020.

Provedba:

Prikupljeni i obrađeni podaci o postojećim hibridnim šumskim vozilima

Izvršena analiza potrošnje goriva skidera prema prikupljenim podacima

Određene tehničke i ergonomiske značajke skidera Ecotrac 140 V

Odabrani skideri i mjesta istraživanja potrošnje energije u stavnim uvjetima rada

Nabavljeni mjerne uređaji te ugrađena na odabrane skidere

U provedbi sve aktivnosti

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

HiSkid

Nabava i ugradnja mjerne opreme na skiderima - Analizatori ispušnih plinova MAHA MET 6.3

Ugradnja mjerne opreme na dva skidera i prijenosa podataka s dva skidera u trajanju od 18 mjeseci

WiGo W130 LE telemetrijski uređaj
CANBus modul
GPS uređaja i antene
firmware

Nabava GNSS uređaja

1. radionica: KK.01.1.1.04.0010 „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“

Element projekta: Hibridizacija pogona skidera

Aktivnost 1: Izrada matematičkog modela postojećeg pogona skidera te parametriranje i verifikacija modela

Aktivnost 2: Definiranje strukture hibridnog pogona skidera i analiza toka snage

Aktivnost 3: Izrada skalabilnog matematičkog modela hibridnog pogona skidera

Aktivnost 4: Izrada laboratorijskog postava elektrohidrauličkog vitla

Aktivnost 5: Optimalan odabir komponenata i optimizacija upravljačkih varijabli sustava hibridnih pogona skidera

Aktivnost 6: Usporedna analiza optimiranog modela hibridnog pogona s klasičnim pogonom skidera

Aktivnost 7: Idejni projekt hibridnog skidera

Diseminacija rezultata

Aktivnost 1: Objava radova u znanstvenim časopisima indeksiranim u Web of Science

1. Pandur, Z., Šušnjar, M., Bačić, M., 2020: Battery Technology – Use in Forestry. Croatian Journal of Forest Engineering 41(2020). <https://doi.org/10.5552/crojfe.2021.798>
2. Karlušić, J., Cipek, M., Pavković. D., Benić, J., Šitum, Ž., Pandur, Z., Šušnjar, M., 2020: Simulation Models of Skidder Conventional and Hybrid Drive. Forests 2020, 11. <https://doi.org/10.3390/f11090921>
3. Karlušić, J., Mihael, C., Pavković, D., Šitum, Ž., Benić, J., Šušnjar, M., 2020: Benefit Assessment of Skidder Powertrain Hybridization Utilizing a Novel Cascade Optimization Algorithm. Sustainability 2020, 12. <https://doi.org/10.3390/su122410396>
4. Mergl, V., Pandur, Z., Klepárník, J., Kopseak, H., Bačić, M.; Šušnjar, M., 2021: Technical Solutions of Forest Machine Hybridization. Energies 2021, 14. <https://doi.org/10.3390/en14102793>
5. Kopseak, H., Šušnjar, M., Bačić, M., Šporčić, M., Pandur, Z., 2021: Skidders Fuel Consumption in Two Different Working Regions and Types of Forest Management. Forests 2021, 12. <https://doi.org/10.3390/f12050547>

Diseminacija rezultata

Aktivnost 2: Sudjelovanje na znanstvenim savjetovanjima

1. Pavković, D., Cipek, M., Šitum, Ž., Benić, J., Šušnjar, M., 2020: Hybrid Power-trains for Sustainable Forestry (A Review). Digital proceedings of 4th South East Europe (SEE) Sustainable Development of Energy Water and Environment Systems (SDEWES) conference / Ban, Marko (ur.). Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 2020. 213, 15.
2. Karlušić, J., Mihael, C., Pavković, D., Šitum, Ž., Benić, J., Šušnjar, M., 2020: Benefit Assessment of Skidder Power-train Hybridization // Digital proceedings of 4th South East Europe (SEE) Sustainable Development of Energy Water and Environment Systems (SDEWES) conference / Ban, Marko (ur.). Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 2020. str. 1-27.
3. Šušnjar M., Pandur Z., Zečić Z., Kopseak H., Bačić M., 2021: Skidder Operator Vibration Exposure. Proceedings of the 8th International Ergonomics Conference - ERGONOMICS 2020. 2. – 5. 12. 2020., Zagreb, Hrvatska.

Diseminacija rezultata

Aktivnost 3: Projektne radionice

- I. Radionica – 9. rujna 2021. - Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu
- II. Radionica – studeni/prosinac 2021. – Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu
- III. Radionica – veljača 2022. - Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu
- IV. Radionica – prosinac 2022. - Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu
- V. Radionica – prosinac 2022. -Fakulteta šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu

Modeli prijenosa tehnologije

- Aktivnost 1: Izrada studije provjere i zaštite intelektualnog vlasništva nad rezultatima projekta
- Aktivnost 2: Podnošenje zahtjeva za izdavanje patenta nad rezultatima istraživanjima
- Aktivnost 3: Ugovori o znanstveno-istraživačkoj suradnji sa privrednim subjektima

Promidžba i vidljivost

The image consists of four separate screenshots from a mobile application, likely HiSkid, arranged in a grid-like fashion. Each screenshot features a decorative green circular graphic at the top.

- Top Left Screenshot:** Shows a green circular icon with a tree symbol, followed by the text "Sekaršnica v Dopravi". Below it is a detailed list of project details:
 - Nadzor na 100 ha lesoparka (kontrola projektu)
 - Nadzor na 100 ha lesoparka (kontrola)
 - Dostavljeno 100 ha lesoparka
 - Dostavljeno 100 ha lesoparka
 - Dostavljeno 100 ha lesoparka
 - Nadzor na 100 ha lesoparka (kontrola)
 - Nadzor na 100 ha lesoparka (kontrola)
- Top Right Screenshot:** Shows a green circular icon with a tree symbol, followed by the text "HiSkid". Below it is a list of project details:
 - Nadzor na 100 ha lesoparka (kontrola)
 - Nadzor na 100 ha lesoparka (kontrola)
- Bottom Left Screenshot:** Shows a large yellow excavator working in a forest setting. The text "Reprodukcijska izdelava" and "Reprodukcijska izdelava lesa na temi kontrole rezervata" is visible below the image.
- Bottom Right Screenshot:** Shows a stack of cut logs. The text "Kontakt" and "Kontakt" is visible below the image.

1. radionica: KK.01.1.1.04.0010 „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“

Promidžba i vidljivost

Pandur, Z., Kopseak, H., 2020:
Početak razvoja hibridnoga
skidera. Nova Mehanizacija
Šumarstva 41.

Screenshot of a web browser showing the project page for "Razvoj hibridnog skidera - HiSkid - EFRR projekt". The page is part of the University of Zagreb's Faculty of Forestry website. The URL is sumfak.unizg.hr/hr/znanstveni-rad-i-medunarodna-suradnja/projekti/razvoj-hibridnog-skidera-hiskid-efrr-projekt/.

The page features a banner with a green olive branch and a circular woodcut design. The main content area includes a sidebar with project links and a main section for the "Razvoj hibridnog skidera - HiSkid - EFRR projekt". Logos for the European Union, FSB (Faculty of Mechanical Engineering), and various funding agencies are displayed at the bottom.

Projekti

- Razvoj profesionalnih kompetencija za zelenu gradnju (CPD4GB) - EU projekt
- Internacionalizacija Šumarskog fakulteta „kod kuće“ (InterSumfak) EU projekt UP.03.1.1.02.0007
- Razvoj hibridnog skidera - HiSkid - EFRR projekt**
- Od terena do nasada: karakteristike i prilagodljivost na stres prirodnih populacija pitomoga kestena i maruna - HRZZ projekt
- Udjecaj gospodarenja i klimatskih promjena na dinamiku rasta stabala i sastojina jele Dinarskog područja Hrvatske - HRZZ projekt
- Inovativni proces površinske obrade drvnih ploča-HRZZ

Razvoj hibridnog skidera - HiSkid - EFRR projekt

KK.01.1.1.04.0010 „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“

HiSkid

Operativni program KONKURENTNOST I KOHEZIJA

EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI

FSB

Sveučilište u Zagrebu

Fakultet strojarstva i brodogradnje

Europska unija

Zajedno do fondova EU

Naziv projekta: „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“
Šifra projekta: KK.01.1.1.04.0010
Poziv: „Ulaganje u znanost i inovacije – prvi poziv“ (ref. broj KK.01.1.1.04)

www.hiskid.hr

The screenshot shows the HiSkid website with a dark teal header. The HiSkid logo is at the top left, followed by a navigation menu with links: O projektu, O skideru, Info, Novosti, Galerija, Kontakt, and EN. Below the header is a large banner image of a forest with a stack of logs in the foreground. The HiSkid logo is overlaid on the banner. Below the banner, text reads: "Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Operativni program „Konkurenost i kohezija“ 2014-2020 (2014HR16M1OP00-12)." At the bottom of the page are logos for the European Structural and Investment Funds, the European Union, and the Operational Program "Konkurenost i kohezija". The footer contains the website address www.strukturnifondovi.hr.

HVALA NA PAŽNJI !

1. radionica: KK.01.1.1.04.0010 „Razvoj hibridnog skidera – HiSkid“